

Prof. dr. sc. Viktorija HAUBRICH, UDK 347.925:349.2
izvanredna profesorica 349.2:331.109.6

Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru
viktorija.haubrich@pf.sum.ba

Izvorni znanstven rad
Rad stigao: 20. svibnja 2025.
Rad prihvaćen: 28. svibnja. 2025.

POSTUPAK MIRNOG RJEŠAVANJA KOLEKTIVNIH RADNIH SPOROVA

Sažetak: Radni sporovi su pogodni za rješavanje alternativnim načinima rješavanja, pa i mirenjem propisanim Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova iz 2021. godine. U radu se obrađuju specifičnosti radnih sporova kao posebnog parničnog postupka. Glavni fokus rada je na analizi postupku mirnog rješavanja kolektivnih radnih sporova, mirovno vijeće, način određivanja miritelja i arbitara te druga pitanja od značaja za mirno rješavanje radnih sporova za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine ako drugim zakonom nije drugačije određeno. Autorica naglašava važnost obveznog mirenja kod rješavanja kolektivnog radnog spora uz analizu sudske prakse te utjecaj mirenja na ishod parnice i značaj jer postignuti sporazum ima pravnu snagu ovršne isprave. Autorica analizira odnos parničnog zakonodavstva te instituta obveznog mirenja kao predstadija prije pokretanja parničnog postupka za kolektivne radne sporove u kontekstu i konvencijskih prava - prava na pristup sudu te prava na udruživanje i prava na štrajk. Poseban naglasak se stavlja na specifičnosti i značaj mirenja u kolektivnim radnim sporovima.

Gljučne riječi: kolektivni radni spor, Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova, mirenje, arbitraža

1. UVOD

Osnovno pravilo po kojem redovni sudovi u parničnom postupku sude i u sporovima iz radnih odnosa dobilo je iznova svoju pravu važnost napuštanjem sustava društvenog samoupravljanja¹ u kojem je radni odnos bio tretiran kao specifičan statusni odnos². Radni su sporovi nakon ukidanja sudova udruženog rada devedesetih godina prošlog stoljeća vraćeni u nadležnost državnih sudova, čime je parnični postupak postao redovna procedura za rješavanje tih sporova.³ Ipak posebna priroda radnih odnosa i sporova,⁴ koji u vezi s njima mogu nastati, nametnula je potrebu donekle specifičnog uređenja postupka u tim sporovima.⁵

Podjela radnog prava na materijalno i procesno omogućuje da se ukaže na zaostajanje razvoja procesnog radnog prava i još veliku ovisnost radnopravnog od upravnog i

¹ Vidi kod ŽEPIĆ, B., *Teorijski i praktični aspekt samoupravljanja*, Mostar. 1985., p. 1. – 6.

² Tako kod ŽEPIĆ, B., *Teorijski i praktični aspekti samoupravljanja*, Mostar, 1988., p. 101.

³ Vidi kod HAUBRICH, V., *Postupak u parnicama iz radnih odnosa*, Fircon, br. 6/2009, Mostar, 2009., p. 58. – 63.

⁴ O radu s interdisciplinarnog poimanja i razumijevanja ljudskog rada, vrsta rada pogledati u ŽEPIĆ, B., *Osnove sociologije*, Split, 1999., p. 263. – 276.

⁵ Šire o tome TRIVA, S. – DIKA, M., *Građansko parnično procesno pravo*, Zagreb, 2004., (dalje – TRIVA – DIKA), p. 792. – 793.